

Augustinus ja vanhurskaus:
STI 21.1.2015
Timo Nisula

I. Iustitia: "jokaiselle omansa"

Cicero. fin. 5.65

In omni autem honesto, de quo loquimur, nihil est tam illustre nec quod latius pateat quam coniunctio inter homines hominum et quasi quaedam societas et communicatio utilitatum et ipsa caritas generis humani. Quae nata a primo satu, quod a procreatoribus nati diliguntur et tota domus coniugio et stirpe coniungitur, serpit sensim foras, cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiiis, post vicinitatibus, tum civibus et iis, qui publice socii atque amici sunt, deinde totius complexu gentis humanae. Quae animi affectio **suum cuique tribuens** atque hanc, quam dico. Societatem coniunctionis humanae munifice et aequae tuens iustitia dicitur, cui sunt adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas, quaeque sunt generis eiusdem. Atque haec ita iustitiae propriae sunt, ut sint virtutum reliquarum communia.

II. Onko Jumala reilu?

a) Jumala on käsittämätön!

de deo loquimur, quid mirum si non comprehendis? si enim comprehendis, non est deus. sit pia confessio ignorantiae magis, quam temeraria professio scientiae. attingere aliquantum mente deum; magna beatitudo est: comprehendere autem, omnino impossibile.

Jos puhutaan Jumalasta, älä ihmettele, ellet käsitä mitään. Jos käsität Jumalan, ei kyseessä ole Jumala. Parempi on tunnustaa nöyrästi tietämättömyytensä kuin julistaa perusteetta omaa tietoaan. Kyetä mielessään koskettamaan Jumalaa: mikä valtava autuus! Käsittää Jumala: täysin mahdotonta! Aug. s. 117, 5.

b) Onko Jumala oikeudenmukainen? Millä tavalla?

c. Iul. imp. 3, 2 JULIANUS: Ensimmäisessä osassa teosta osoitin selvin määritelmän: Jumala on sillä tavalla oikeudenmukainen, että jos voitaisiin

osoittaa hänen olevan epäoikeudenmukainen, olisi ilmeistä, että hän ei ole Jumala. Koska tästä ei vallitse mitään epäilyä, seuraa siitä myös, että oikeudenmukaisuus on vain ja ainoastaan hyve, joka ei koskaan anna epäreilua tuomiota, ei tee mitään väärää, vaan huolehtii, että jokainen saa osansa ilman petosta ja ilman suosimista (sine gratia), eli henkilöön katsomista.

AUGUSTINUS: "Ei mitään väärää" – siinä olet oikeassa, näin ketään ei rangaista syyttä. Mutta jos Jumalan oikeudenmukaisuus olisi vailla armoa (sine gratia), Kristus ei olisi koskaan kuollut jumalattomien puolesta, siis ihmisten puolesta, jotka eivät ansaitse mitään hyvää vaan vain paljon pahaa. Hän ei koskaan olisi ottanut valtakuntansa lapsiksi pienokaisia, jotka eivät ole osanneet ensin tahtoa ja tehdä hyviä tekoja. Samoin hän ei myöskään vääryyden nojalla jätä toisia pienokaisia valtakuntansa ulkopuolelle, koska hän ei koskaan tuomitse väärin, ei tee mitään väärin ja antaa jokaiselle osansa ilman petosta. Tunnista siis noissa edellisissä pienokaisissa astiat hyvään käyttöön armosta, kun heidät otetaan Jumalan valtakuntaan, ja noissa jälkimmäisissä, joita ei oteta hyvään käyttöön, astiat kurjaan käyttöön tuomion nojalla.

c. Iul. imp. 3, 12

Jumala siis tuomitsee toisin kuin käskää ihmisiä antamaan tuomioita, sillä Jumala on varmasti ihmistä oikeudenmukaisempi.

c. Iul. imp. 3, 17

Sanoin jo, että nämä käskyt on annettu inhimilliselle lainkäytölle eivätkä ne sido ennalta Jumalan omia tuomioita. Niinpä jos ihminen tuomarinvirassa toimiessaan sanoisi: "maksan isien synnit heidän pojilleen", hän lausuisi täysin epäoikeudenmukaisen tuomion ja olisi ristiriidassa Jumalan käskyjen kanssa. Mutta Jumala ei kuitenkaan ole valehtelija eikä epäoikeudenmukainen lausuaan itse näin.

c. Iul. imp. 3, 24

Mitä oikein puhut, mies? Olet aivan järjiltäsi.

Jumalan oikeudenmukaisuus on sitä tutkimattomampaa mitä korkeammalla se on ihmisen oikeudenmukaisuutta, ja siitä etäällä. Eihän kukaan oikeamielinen ihminen salli rikoksen tapahtuvan, jos voi sen jotenkin estää? Ja kuitenkin Jumala, joka on vertaamattomalla tavalla oikeudenmukaisempi kuin kaikki hyvätkään ihmiset ja jonka valta on kaikkia vallanpitäjiä verrattomasti suurempaa, sallii juuri tällaisen. Mietipä tätä äläkä vertaa Jumalaa tuomarina inhimillisiin tuomareihin. Hänen oikeuttaan emme voi epäillä silloinkaan, kun hän tekee jotain, mikä ihmisistä näyttää epäoikeudenmukaiselta ja mikä olisi ihmisen tekemänä väärää.

c. Iul. imp. 3, 27

Kierrät kehää ja puhut tyhjiä. Tee ero ihmisen ja Jumalan oikeudenmukaisuuden välillä ja näe, miten Jumala oikeudenmukaisesti maksaa isien synnit lapsille. Jos ihminen ottaisi itselleen tällaisen oikeuden, hän olisi väärämielinen.

c) Jumalan armokin on jotain aivan muuta

Simpl. 1, 2, 7

Jos siis Jumalan laupeus ja kutsu ei edeltäisi kaikkea, kukaan ei voisi uskoa, niin että alkaisi tulla vanhurskaaksi ja saisi kyvyn tehdä hyvää. Ennen mitään ihmisen ansiota on siis – armo.

Simpl. 1, 2, 16

Jumalassa ei ole vääryyttä. Tämän täytyy pysyä kirkaana ja horjumatta nöyryyden lujittamassa ja uskon vahvistamassa mielessä. On uskottava sitkeästi ja vakaasti, että tapa, jolla Jumala armahtaa kenet tahtoo ja paaduttaa kenet tahtoo [...] johtuu salaisesta ja ihmisen vähäisen käsityskyvyn tutkimattomissa olevasta oikeamielisyysdestä.

Simpl. 1, 2, 22

”Ei kai Jumala ole epäoikeudenmukainen? Ei suinkaan.” (Room. 9:14.) Miksi näin ja miksi ei taas noin? ”Ihmisparka, mikä sinä olet arvostelemaan Jumalaa?” (Room. 9:20.) Jos et joudu maksamaan velkaasi, olet todella onnellinen. Jos joudut ne maksamaan, sinulla ei ole mitään perusteita valittaa. Meidän tulee vain uskoa, vaikka emme aina käsittäisikään, sillä Jumala loi ja teki kaikki hengelliset ja ruumiilliset olennot ja pani kaiken paikalleen ”luvun, painon ja mittansa mukaan” (Viis. 11:21). Hänen tuomionsa ovat tutkimattomat ja hänen tiensä tuntemattomat. Lausu halleluja, laula kanssani ylistyksen laulua. Lakkaa kysymästä: miksi näin ja miksi ei noin? Kaikki on luotu omalla ajallaan.

s. 185

Voisiko meille loistaa suurempaa Jumalan armon valoa kuin tämä: Jumala antoi ainoan Poikansa syntyä ihmisen lapseksi ja teki näin ihmisten lapsista Jumalan omia lapsia! Jos yrität selvittää, mistä syystä, millä oikeudella tai minkä ansiosta, et löydä kuin yhden vastauksen: Armosta.

III. Iustitia on oikein järjestynyttä rakkautta (ep. Io. tr)

a) Rakkaus ei ole himoa eli pahaa rakkautta: ei lihan himoa, ei silmäin pyyntöä eikä maailman korskaa

b) Rakkaus on sisäistä, ei ulkoista ja ulkoisin kriteerein mitattavaa: sama ulkoinen akti voi nousta pahasta rakkaudesta ja hyvästä rakkaudesta - "mene siis sisään"

8,9

Jumalan sana kutsuu meidät sisäisiin asioihin näistä ulkokohtaisista kerskailun eleistä. Sana kutsuu meidät tulemaan sisään, pois näistä pintapuolisista, joilla ihmisten edessä ylpeilemme. Palaa omatuntoosi ja selvitä asiat sen kanssa. Älä katso sitä, mikä pinnalla kukkii, vaan etsi maan sisässä oleva juuri. Onko juurena paha halu? Silloin teot voivat näyttää hyviltä, mutta ne eivät voi olla oikeasti hyviä. Vai onko juurena rakkaus? Silloin voit olla huoleti, siitä juuresta ei voi nousta mitään pahaa. Ylpeä voi imarrella, rakkaus voi raivota. Ylpeä antaa vaatteita, rakkaus lyö kepillä. Sillä ylpeä tarjoaa vaatteet, jotta miellyttäisi ihmisiä, mutta rakkaus lyö korjatakseen ja palauttaakseen järjestyksen. Ota mieluummin vastaan rakkauden iskut kuin ylpeyden rahalahjat.

Palatkaa siis sisään, veljet, ja kaikessa mitä teette, hakekaa katseellanne Jumala todistajaksi.

c) Sydämen huone voi olla täynnä pahaa rakkautta tai sitten hyvää rakkautta - ja siitä seuraavat teot

2,8-9

On kaksi rakkautta. Maailman rakkaus ja Jumalan rakkaus. Jos sinussa asuu rakkaus maailmaan, Jumalan rakkaus ei voi päästä sisään. Maailman rakkauden on väistyttävä, jotta Jumalan rakkaus pääsee asumaan. Anna asunto paremmalle. Jos olet rakastanut maailmaa, älä rakasta enää. Kun olet tyhjentänyt sydämesi maallisesta rakkaudesta, ammenna se täyteen jumalallista. Silloin sinussa alkaa asua rakkaus, josta ei voi syntyä mitään pahaa.

Tahdotko, että Isä rakastaa sinua, jotta voisit olla Pojan kanssa perijä? Älä siis rakasta maailmaa. Sulje paha maailman rakkaus sydäimestä pois, jotta tulisit

täyteen Jumalan rakkautta. Olet astia, vielä täynnä. Kaada pois, mitä sinussa on, jotta saisit sen, mitä sinulla ei ole.

d) Rakkaus eli vanhurskaus astuu ihmisen sisään Kristuksen tuomana

9,4

Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkottaa pelon. Pelossahan on jo piinaa (*tormentum*). (vrt. 1. Joh. 4:17–18). Syntisten omatunto piinaa heidän sydäntään, eikä vanhurskauttaminen ole vielä valmis. Vielä on sydämessä jotain, joka kutisee ja pistää. Mitä muuten psalmi sanoo täydellisestä vanhurskaudesta? "Sinä muutit itkuvirteni iloksi, riisuit yltäni suruvaatteen ja puit minut ilon pukuun. Siksi minä laulan sinulle kiitoslaulun enkä tunne kivun pistosta." (Vrt. Ps. 30:12–13) Mitä ihmeen kivun pistosta? Se tarkoittaa: mikään ei paina omatuntoani. Mutta kun pelko painaa! Niin, älä pelkää. Anna rakkauden astua sisään ja parantaa pelon tekemät haavat. Jumalan pelko haavoittaa samalla tavalla kuin lääkärin skalpelli. Se valuttaa mädän pois ja näyttää siltä kuin haava vain pahenisi.

Katsopas: kun mätä vielä on ruumiissa, haava on pienempi, mutta vaarallisempi. Sitten tulee lääkärin veitsi. Haavaan ei äsken sattunut niin paljon kuin nyt, kun lääkäri sitä leikkaa. Siihen sattuu enemmän, kun sitä parannetaan, kuin silloin kun siihen ei koskettu. Mutta juuri sen tähden haavaan sattuu enemmän sitä hoidettaessa, jotta sen parannuttua siihen ei sattuisi enää koskaan.

Anna siis pelon vallata sydämesi, jotta sen mukana tulisi rakkaus sisään. Lääkärin veistä seuraa arpi. Meidän lääkärimme on sellainen, ettei häneltä jää edes arpia. Jätät vain itsesi hänen oikean kätensä haltuun. Jos näet sinussa ei ole pelkoa, sinua ei voida vanhurskauttaa. Tämä lause lukee Raamatussa: "Joka on vailla pelkoa, ei voi tulla vanhurskaaksi" (Sir. 1:28 Vulgata). Pelon täytyy siis tulla ensin sisään, jotta rakkaus voisi sen kautta saapua. Pelko on lääke, rakkaus on terveys. Se, joka pelkää, ei vielä ole täydellinen rakkaudessa. Miksi? Koska pelossa on piinaa, samalla tavalla kuin lääkärin leikatessa tuntuu piinalliselta.

e) Ihminen rakastaa, koska Jumala on Kristuksen persoonassa rakastanut ensin häntä, ja tehnyt "rumasta kauniin" - rakkaus ei siis ole ihmisen omaa rakkautta vaan Jumalasta lähtevää, Jumalan lahjoittamaa rakkautta

9.9. "Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä." (1. Joh. 4:19). Niin, miten me rakastaisimme, ellei hän olisi ensin meitä rakastanut? Rakkaus teki meistä ystäviä. Jumala rakasti ensin vihamiehiään, jotta meistä tulisi hänen ystäviään. Hän rakasti meitä ensin ja lahjoitti meille rakkauden häneen. Me emme rakastaneet häntä, vaan hänen rakkautensa teki meistä kauniita. Mitä jos mies, jolla on rumat ja epämuodostuneet kasvot, rakastuu kauniiseen tyttöön? Mitä siinä voi tehdä? Tai jos ruma ja romuluinen ja ruskettunut nainen rakastuu komeaan mieheen? Minkäs teet? Tuleeko naisesta muka siksi kaunis, että joku häneen rakastuu? Tai tuleeko miehestä komea, jos joku häntä rakastaa? Rumilus rakastaa kaunista tyttöä ja kun hän näkee itsensä peilistä, häntä hävettää näyttää naamaansa tuolle ihanalle tytölle, jota hän rakastaa. Mitä tuo tyyppi voi tehdä tullakseen nätiksi? Jääkö hän kenties odottelemaan, että kauneus lennähtää jostain hänen naamaansa? Siinäpä idea! Odottamallaan tulee vain vanhuus, ja vanhuus tekee hänen naamastaan entistä kaameamman. Mitään ei siis ole tehtävissä, etkä voi antaa hänelle minkäänlaista vinkkiä. Paitsi yhden: ota lusikka kauniiseen käteen ja lakkaa kuvittelemasta, että kaksi täysin eri sarjassa olevaa voisi koskaan rakastaa toisiaan. Tai jos on pakko rakastua ja haluta naimisiin, niin rakastakoon työssä sitten siveyttä eikä kehon kauniita kasvoja.

Veljet, minun veljeni! Meidän sielumme on inhottavan ruma pahuutemme vuoksi. Siitä tulee kaunis vain, jos se rakastaa Jumalaa. Millaista rakkautta sitten on se, joka tekee rakastajasta kauniin? Tiedätte, että Jumala on aina kaunis, eikä koskaan ruma, ei koskaan muuttuva. Hän, joka on ainaisesti kaunis, rakasti ensin meitä, jotka olimme vain ja ainoastaan inhottavia ja hirveitä rumiluksia. Ei hän siksi meitä rakastanut, että päästäisi meidät sitten käsistään yhtä hirveinä, vaan muuttaakseen meidät, tehdäkseen rumiluksista kauniita. No, miten meistä tulee kauniita? Siten, että rakastamme häntä, joka on ainaisesti kaunis. Mitä enemmän sinussa kasvaa rakkaus (*amor*), sitä enemmän kasvaa myös kauneus, sillä juuri rakkaus (*caritas*) on sielun kauneutta. "Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä".

Kuuntelehan apostoli Paavalia: "Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä." (Room. 5:8) Vanhurskas meidän jumalattomien puolesta. Kaunis meidän rumien puolesta.

Mistä löydämme kauniin Jeesuksen? "Olet kaunein ihmisten joukossa, sinun huulesi puhuvat suloisia sanoja" (Ps. 45:3). Niin, mistäpä? Katsokaapa vielä, miksi hän on "kaunein ihmisten joukossa". Siksi, että alussa hän oli Sana, ja Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala (Joh. 1:1). Siksi, että hän todella otti osakseen lihan, ja otti ikään kuin osakseen sinun rumuutesi eli sinun

kuolevaisuutesi, jotta voisi tulla sinun kaltaiseksesi ja sopisi sinun omaksesi ja herättäisi sinut rakastamaan sisäistä kauneutta. Mistä sitten löydämme tuon ruman ja kamalan Jeesuksen, niin kuin jo löysimme hänet kauneimpana ja ihanimpana ihmisten joukossa? Mistä löydät saman Jeesuksen myös rumana? Kysy Jesajalta! "Ei hänellä ollut kauneutta, jota olisimme ihailleen katselleet" (Jes. 53:2). Siinä on nämä kaksi huilua, jotka ovat kuin riitasoinnussa keskenään, ja silti yksi Henki puhaltaa molempiin. Ensin näin: "olet kaunein ihmisten joukossa", ja sitten näin Jesajassa: "Ei hänellä ollut kauneutta, jota olisimme ihailleen katselleet". Kumpikin huilu täyttyy yhdestä Hengestä. Riitasointua ei ole. Älä käännä korviasi pois vaan käytä järkeäsi. Kysytäänpä vielä apostoli Paavalilta, että hän selittäisi meille näiden kahden huilun sopusoinnun. Ensin soi tämä: "olet kaunein ihmisten joukossa" - "Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen" (Fil. 2:6). Kas niin! Siinä on sinulle "kaunein ihmisten joukossa". Sitten soi tämä: "Ei hänellä ollut kauneutta, jota olisimme ihailleen katselleet" - "vaan hän luopui omastaan, hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi." (Fil. 2:7) Hänellä ei ollut kauneutta ja loistoa, jotta voisi antaa sinulle kauneuden ja loiston. Mitä kauneutta? Mitä loistoa? Kiintymystä rakkauteen, niin että vaellat rakastaen ja rakastat vaeltaen. Sinä olet jo kaunis, mutta älä ihaile itseäsi, ettet menettäisi sitä, minkä sait lahjaksi. Katso häntä, joka teki sinusta kauniin. Olet kaunis siksi, että hän rakastaa sinua. Suuntaa siksi koko kiinnostuksesi (totam intentionem) häneen. Juokse hänen luokseen, janoa hänen syleilyjään, pelkää joutumasta eroon hänestä, jotta sinussa olisi puhdas pelko, joka pysyy iäti. "Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä" (1. Joh. 4:19)

IV. Vanhurskaus on lahjaa

Joulusaarna 185

2. Juhlikaa iloisina pelastuksemme ja lunastuksemme saapumista! Juhlikaa tätä juhlapäivää: suuri ja ikuinen päivä, suuresta ja ikuisesta päivästä syntynyt, astui meidän niin lyhyisiin ja hetkellisiin päiviimme. On koittanut vanhurskauttamisen, pyhityksen ja lunastuksen hetki. Niinpä se, joka iloitsee (gloriatur), iloitkoon Herrasta, niin kuin Raamatussakin sanotaan (vrt. 1. Kor. 1:30). Älkää tulko niiden juutalaisten kaltaisiksi, jotka eivät tiedä, mitä Jumalan vanhurskaus on, ja yrittäessään pystyttää omaa vanhurskauttaan he eivät ole alistuneet siihen vanhurskauteen, joka tulee Jumalalta (Room. 10:3).

Siksi Psalmikin heti lisää näihin sanoihin "totuus versoo maasta" sanat "ja vanhurskaus (iustitia) katsoo alas taivaasta". Näin kukaan heikko ja kuolevainen ihminen ei voi röyhkeästi väittää, että kyse olisi hänen omasta vanhurskaudestaan ja että hän ihmisenä voisi tehdä itsensä vanhurskaaksi eli uskoa itsensä vanhurskaaksi ja heittää syrjään Jumalan vanhurskauden.

Totuus siis versoi maasta. Tuo totuus on Kristus, joka sanoi "Minä olen totuus" (Joh. 14:6). Hän syntyi neitsyestä. Vanhurskaus katsoi alas taivaasta, niin että jokainen, joka uskoo tuohon vastasyntyneeseen, tulee vanhurskaaksi, ei omin voimin ihmisenä, vaan Jumalan vanhurskauttamana. Totuus versoi maasta, kun Sana tuli lihaksi. Vanhurskaus katsoi alas taivaasta, sillä jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä (Jaak. 1:17). "Totuus versoi maasta" tarkoittaa Marian synnyttämää ihmistä. Ja "vanhurskaus katsoo alas taivaasta" tarkoittaa sitä, että yksikään ihminen ei voi saada mitään, ellei sitä hänelle taivaasta anneta (Joh. 3:27).

V De spiritu et littera ja vanhurskaaksi tekeminen

9,15

Tähän vastannee **pöyhkeä ihminen**, joka ei tunne Jumalan vanhurskautta, vaan **koettaa pystyttää omaa vanhurskauttaan** (Room. 10:3), että apostoli on syystäkin sanonut, ettei kukaan tule vanhurskaaksi lain perusteella (Gal. 3:11). Lakihan vain osoittaa, mitä on tehtävä ja mitä kartettava, mutta tahto toteuttaa lain ohjeet. Näin ihmistä ei vanhurskautta käsky vaan vapaa ratkaisu.

Voi ihminen – tarkkaapa jatkoa: "Mutta nyt Jumalan vanhurskaus ilman lakia, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu" (Room. 3:21). Tämän kai sentään kuurokin kuulee? "Jumalan vanhurskaus on ilmoitettu". Siitä eivät piittaa eivätkä siihen suostu ne, jotka koettavat pystyttää omaa vanhurskauttaan. "Jumalan vanhurskaus on ilmoitettu", ei ihmisen, ei oman tahdon aikaansaama, vaan Jumalan vanhurskaus. Apostoli **ei tarkoita vanhurskautta Jumalan ominaisuutena, vaan sitä vanhurskautta, johon Jumala pukee ihmisen, kun hän vanhurskauttaa jumalattoman**. Tästä Jumala todistaa laissa ja profeetoissa, tästä todistavat laki ja profeetat: Laki komentaa ja uhkailee, mutta ei vanhurskautta ketään; juuri siten se tekee selväksi, että **ihmisen vanhurskauttaminen on Jumalan lahja ja toteutuu Hengen avulla**. Profeetat taas todistavat, koska Kristuksen tulo täytti heidän ennustuksensa. Niinpä apostoli jatkaa: "Mutta Jumalan vanhurskaus, joka Jeesuksen Kristuksen uskon kautta tulee... " (Room. 3:22), nimittäin sen

uskon, jolla uskotaan Kristukseen. Niin kuin "Kristuksen usko" ei tarkoita sitä, että Kristus uskoo, niin ei "Jumalan vanhurskauskään" tarkoita, että Jumala on vanhurskas. **Kumpikin ilmaisu tarkoittaa jotakin meissä olevaa, mutta sanat "Jumalan" ja "Kristuksen" ilmaisevat, että Jumala ja Kristus avokätisesti lahjoittavat meille sekä vanhurskauden että uskon.**

11,18

Siitä sama apostoli kirjoittaa samassa kirjeessä, jossa hän kiivaasti puolustaa armoa. Sanottuaan olevansa velassa kreikkalaisille ja barbaareille, viisaille ja tyhmille, ja sen vuoksi omasta puolestaan valmis julistamaan evankeliumia roomalaisillekin, hän jatkaa: "Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niin kuin kirjoitettu on: Vanhurskas on elävä uskosta" (Room. 1:14–17). Tämä on se Jumalan vanhurskaus, joka on Vanhassa testamentissa verhottuna, mutta joka Uudessa ilmestyy näkyviin. **Sitä sanotaan Jumalan vanhurskaudeksi, koska Jumala sitä lahjoittamalla luo vanhurskaita, aivan samoin kuin "Herran on pelastus", jolla hän pelastaa ihmisiä (Ps. 3:9). Se ilmestyy "uskosta uskoon", nimittäin julistajien uskosta kuulijoiden uskoon. Tällä "Jeesuksen Kristuksen uskolla" eli **Kristuksen meille antamalla uskolla me uskomme, että tämänhetkinen ja täydellisemmäksi tuleva vanhurskas elämämme on peräisin Jumalalta.** Siitä me kiitämme häntä, osoittaen sitä hurskautta, jolla yksin häntä on kunnioitettava.**

VI "Augustinuksen vanhurskauttamiskäsitys"

AL, 'iustificatio,' A Schindler: "Die in der abendländischen Theologie spätestens seit dem 16. Jh. umkämpfte 'Rechtfertigungslehre' sucht man bei A. als Ausdruck vergeblich."

1. Vanhurskaus ja vanhurskauttaminen on Jumalan vanhurskautta (*iustitia dei*) ja Jumalan ilmainen lahja
2. Vanhurskauttaminen perustuu Jumalan valintaan eikä sen perusteita voi kysellä tai tutkia, sillä lahjaksi saatu vanhurskaus on peräisin Jumalan salatusta olemuksesta
3. Lahjaksi saatua vanhurskautta nimitetään armoksi.

4. Armo ja vanhurskaus ovat ihmiseksi syntyneen Jumalan eli Kristuksen työtä. Kristus ottaa syntyessään ylleen ihmisyyden ja synnit ja lahjoittaa ihmisille oikeuden olla Jumalan lapsia. Kristuksessa vanhurskaus paljastuu nöyryydeksi, ylpeyden vastalääkkeeksi.

5. Vanhurskaus on oikein järjestettyä rakkautta, jonka Pyhä Henki vuodattaa ihmisen sydämeen sisälle. Vanhurskaus ei siis pysy olemuksellisesti meidän ulkopuolellamme (extra nos) vaikka sen lähde ja perusteet ovatkin tietysti meidän ulkopuolellamme.

6. Vanhurskaus vaikuttaa oikean elämän uudistumisen. Tässä elämässä vanhurskaus ei tule täydelliseksi.

Lue lisää

Robert Dodaro, "Justice", *Augustine through the ages*

Robert Dodaro, "iustitia", *Augustinus-Lexikon*

Alfred Schindler, "iustificatio", *Augustinus-Lexikon*

Augustinus, *Henki ja kirjain* (1982, SLEY-kirjat)

A McGrath, *Iustitia Dei – a history of Christian doctrine of justification* (1986)